Suomen luonnonsuojeluliiton Nokian yhdistys ry
Miia Pekkanen
Tukireitti 10-12 B 11
37130 Nokia
p. 0407791159
nokianluonto@gmail.com

Mielipide
16.8.2026

NOK/153/2025

Nokian kaupunki, Kaupunkikehityspalveluiden kirjaamo

Kaupunginvirasto Harjukatu 21, 3 krs, 37100 Nokia

kaupunkikehityspalvelut@nokiankaupunki.fi

Asia: Muistutus asemakaavan muutosehdotuksesta. 25. kaupunginosa (Kyynijärvi), korttelit 14 ja 15. Kaavatunnus 25:8. Diaarinumero NOK/497/2025.

Kaavaehdotus on päivätty 28.5.2026. Ehdotus on ollut nähtävillä 25.6.–24.8.2026.

1 Vaatimus

Yhdistys vaatii, että kaavaehdotusta ei hyväksytä.

Kaava tulee palauttaa valmisteltavaksi. Puuttuvat selvitykset tulee laatia ja kaavan vaikutukset arvioida. Täydennetty kaavaehdotus tulee asettaa uudelleen nähtäville.

Muistutus koskee selvitysten riittävyyttä, vaikutusten arviointia ja nähtävillä ollutta aineistoa.

2 Kaavaratkaisu lyhyesti

Kaavamuutos yhdistää korttelit 14 ja 15. Alueesta muodostuu noin 12,47 hehtaarin teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue T-10.

T-10-määräyksen mukaan alueelle saa rakentaa datakeskusrakennuksia ja energiahuoltoon liittyviä rakennuksia. Lisäksi alueelle saa rakentaa pääkäyttötarkoitusta palvelevia toimintoja, kuten jäähdytysratkaisuja, varavoimalaitoksia ja niiden vaatimia polttoainevarastoja.

Asemakaavan seurantalomakkeen mukaan alueelle saa voimassa olevan kaavan nojalla rakentaa 34 791 kerrosalaneliömetriä. Kaavamuutoksen jälkeen määrä on 74 825 kerrosalaneliömetriä. Suojaviheraluetta poistuu 2,27 hehtaaria.

Kyynijärvi sijaitsee kaava-alueen länsipuolella sen välittömässä läheisyydessä. Kaakkurijärvien Natura 2000 -alue sijaitsee noin kahden kilometrin etäisyydellä luoteessa.

3 Perustelut

3.1 Vaikutusalueen luontoarvoja ei ole kuvattu

Nokian kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta totesi 25.6.2025, että suunnitelluilta sijoituspaikoilta tulee tehdä asianmukaiset luontoselvitykset.

Lupa- ja valvontavirasto totesi lausunnossaan 27.4.2026 seuraavaa:

"Kaava-alueelta tulee esittää aineistossa asianmukainen alueen luontoarvojen kuvaus maankäytöltään muuttuvilta kohteilta tai niiden vaikutusalueelta."

Nähtävillä olleessa aineistossa ei esitetä luontoselvitystä. Kaavaselostuksen luettelossa selvityksistä (kohta 1.3) on kolme riviä: Kolmenkulman hulevesiselvitys 2019 kahdesti sekä muinaisjäännösinventointi 2017. Luontoselvitystä ei mainita.

Kaavaselostuksen luku 5.2.6 käsittelee vaikutuksia luontoon ja luonnonympäristöön. Luku ei sisällä tietoa alueen tai sen vaikutusalueen lajistosta, luontotyypeistä eikä elinympäristöistä.

Vaatimus koskee sanamuotonsa mukaan myös vaikutusaluetta. Kyynijärvi sijaitsee kaava-alueen välittömässä läheisyydessä. Kaavaselostuksessa ei kerrota, että alueen hulevedet johtuvat Kyynijärveen, eikä siinä arvioida järveen kohdistuvia vaikutuksia.

Kaupungin vastine ei vastaa selvitysvaatimukseen. Vastineessa todetaan, että alueella on tehty maa-aineksenottoa ja että alue on siksi muokattua ja puutonta. Se, että kaava-alue itsessään on muokattu, ei poista velvollisuutta kuvata vaikutusalueen luontoarvot.

3.2 Natura 2000 -alueisiin kohdistuvia vaikutuksia ei ole arvioitu

Kaava-alue on Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 työpaikka-aluetta. Merkintään liittyy Kaakkurijärvien Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em7. Sen suunnittelumääräyksen mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistuttava siitä, etteivät Kaakkurijärvien Natura-alueen läheisyydessä suoritettavat toimenpiteet yksin tai yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa merkittävästi heikennä alueen suojeluperusteena olevia luonnonarvoja. Erityistä huomiota tulee kiinnittää meluvaikutuksien ja linnustoon kohdistuvien vaikutusten ehkäisemiseen sekä vesitalouden säilymiseen. (Pirkanmaan maakuntakaava 2040, kaavamerkinnät ja -määräykset, s. 42.)

Kaavaselostuksessa erityismääräys em7 mainitaan kolme kertaa. Sen sisältöä ei esitetä selostuksessa kertaakaan, eikä selostuksessa arvioida, täyttääkö kaava sen vaatimuksen.

Maakuntakaavan erityismääräyksen mukaan varmistuminen kuuluu tehdä silloin, kun asemakaavaa laaditaan. Kaavan oma Natura-määräys kohdistuu kaavan toteuttamiseen eli rakentamiseen, joka alkaa vasta kaavan hyväksymisen jälkeen.

Alueidenkäyttölain (132/1999) 32 §:n mukaan maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa.

Lupa- ja valvontavirasto totesi 27.4.2026:

"Kaavan vaikutustenarvioinnissa tulee osoittaa, että Natura-alueisiin kohdistuvat merkittävien heikentävien vaikutusten mahdollisuus on poissuljettu. Kaavassa esitetystä toiminnasta Natura-alueille kohdistuva vaikutus voi olla esimerkiksi hulevesien määrän ja laadun muuttuminen tai melukuormituksen lisääntyminen."

Pirkanmaan liitto totesi 17.4.2026 kaavaluonnoksen yleismääräyksestä:

"Tämä edellyttäisi siis varsin laaja-alaisia selvityksiä tehtäväksi hankkeiden toteutusvaiheessa."

Kaavaehdotuksen aineistossa ei esitetä Natura-vaikutusten arviointia eikä arviointitarpeen harkintaa. Kaavakartan yleismääräys kuuluu:

"Kaavan toteuttaminen ei yksin tai yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa saa merkittävästi heikentää Kaakkurijärvien Natura 2000 -alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja."

Määräys toistaa luonnonsuojelulain kiellon. Se ei ole arviointi. Määräys jättää sen selvittämisen, täyttyykö kielto, kaavan toteutusvaiheeseen.

Yhdistys pyytää kaupunkia perustelemaan vastineessaan, miten asemakaava täyttää Natura-vaikutusten arviointia koskevan velvoitteen kaavamääräyksellä, joka siirtää arvioinnin lupavaiheeseen.

3.3 Melua ei ole selvitetty

Kaavan Natura-yleismääräyksessä todetaan, että Kaakkurijärvien Natura-alueen läheisyydessä erityistä huomiota tulee kiinnittää meluvaikutuksien ja linnustoon kohdistuvien vaikutusten ehkäisemiseen. Määräys kieltää voimakasta melua aiheuttavat toimenpiteet kaakkurin pesintäaikaan 15.4.–31.8.

Melu on siis kaavan omassa aineistossa tunnistettu asiaksi, joka voi vaikuttaa Natura-alueeseen. Aineistossa ei kuitenkaan esitetä meluselvitystä eikä melumallinnusta.

Kaupungin tilaamassa turvallisuusselvityksessä (Sitowise Oy 29.7.2026) todetaan, että datakeskusten käytönaikaiset meluvaikutukset aiheutuvat jäähdytys-, ilmanvaihto- ja sähköjärjestelmistä, jotka toimivat ympärivuorokautisesti, ja että toiminnasta voi syntyä jatkuvaluonteista matalataajuista taustamelua. Lisäksi melua aiheuttavat varavoimajärjestelmien määräaikaiset koekäytöt.

Kaavamääräys kohdistuu toimenpiteisiin ja pesimäaikaan. Jatkuvaluonteinen toimintamelu on ympärivuotista eikä ole määräyksessä tarkoitettu toimenpide. Määräys ei siis kohdistu siihen vaikutukseen, jonka kaupungin tilaama selvitys tunnistaa.

Melumääräys me-8 siirtää meluntorjuntasuunnitelman lupamenettelyyn. Aineistossa ei esitetä laskelmaa tai mallinnusta siitä, millaiselle melutasolle Kaakkurijärvien alue kaavan toteutuessa altistuu. Sitä, alittuvatko valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaiset luonnonsuojelualueita koskevat ohjearvot, ei ole osoitettu.

3.4 Purkuvesistöä ei ole arvioitu ja vesiensuojelumääräys nimeää eri vesistön

Kaupungin tilaamassa hulevesiselvityksessä (Sitowise Oy 24.7.2026) todetaan, että suunnittelualueella pintavedet johtuvat pääosin Kyynijärveen ja että Kyynijärvestä vedet laskevat Kyyniojaan ja siitä edelleen Laajanojan kautta Nokianvirtaan. Samassa kohdassa todetaan, että Kyyniojassa on luontainen purotaimenkanta, joka on luokiteltu erittäin uhanalaiseksi.

Kaavaselostuksen selvitysluettelossa mainitussa Kolmenkulman hulevesiselvityksessä (Sweco Ympäristö Oy 15.2.2019) todetaan samasta asiasta:

"Purotaimenkannan ylläpitämiseksi Kyyniojan veden laatu tai määrä eivät saa muuttua merkittävästi."

Hulevesiselvityksen 2026 mukaan mitoitussateen aikainen hulevesivirtaama kasvaa alueella 440 litrasta sekunnissa 2 155 litraan sekunnissa.

Kaavaselostuksessa ei kerrota, että alueen hulevedet johtuvat Kyynijärveen. Kyyniojaa ja sen purotaimenkantaa ei mainita selostuksessa lainkaan. Vaikutuksia niihin ei ole arvioitu.

Kaavakartan vesiensuojelua koskeva yleismääräys päättyy näin:

"...jotta pilaantuneita vesiä ei pääse tontin ulkopuolelle eikä niistä aiheudu vahinkoa luonnonsuojelulain (1096/1996) mukaisesti perustetuille luonnonsuojelualueille tai Natura 2000 -verkostoon kuuluville luonnon monimuotoisuuden säilymisen kannalta ja Vihnusjärven veden laadun kannalta keskeisille alueille."

Määräys nimeää Vihnusjärven. Se ei nimeä Kyynijärveä eikä Kyyniojaa, joihin alueen vedet kaupungin oman selvityksen mukaan johtuvat.

Turvallisuusselvityksen riskien arviointitaulukossa todetaan sammutusjätevesien hallinnan pettämisen seuraukseksi haitallisten aineiden pääsy maaperään, Kyynijärven suuntaan tai muuhun pintavesiverkostoon. Kaavan määräys ei siis kohdistu siihen vesistöön, jonka kaupungin omat selvitykset tunnistavat.

Hulevesiselvitys esittää huleveden purkupaikaksi kaava-alueen luoteispuolella sijaitsevan ojan ja esittää ojan pohjan syventämistä yhdellä metrillä. Purkupaikka on kaava-alueen ulkopuolella. Kaavassa ei ole sitä koskevaa aluevarausta.

Nähtävillä olevan liitteen Ote ajantasa-asemakaavasta mukaan kortteleilla 14 ja 15 on jo voimassa olevassa asemakaavassa määräykset hule3 ja hule4. Kaavaehdotuksen hule3 ja hule4 ovat sananmuodoltaan samat. Tonttikohtainen hulevesimääräys säilyy siis ennallaan, vaikka tehokkuusluku nousee 0,4:stä 0,6:een ja suojaviheraluetta poistuu 2,27 hehtaaria.

Kaupungin tilaama hulevesiselvitys esitti kaavaan määräystä, jonka mukaan altaiden tulee tyhjentyä 6–12 tunnin kuluessa täyttymisestään ja jonka mukaan mahdollisten sammutusvesien tai muun onnettomuustilanteen vesien hallintaan tulee varautua. Kaavaehdotuksen hule3-määräyksessä tyhjenemisaika on 12 tuntia eikä sammutusvesiä koskevaa lausetta ole.

Hulevesiselvityksessä todetaan kahdesti, ettei alueelle ole laadittu viitesuunnitelmaa. Tulevan tilanteen valuntakerroin 0,90 on siksi oletus, ja hallintarakenteiden sijainnit ovat alustavia. Mitoitus perustuu oletukseen siitä, mitä alueelle rakennetaan.

Selvityksen päätelmän mukaan alueelta purkautuva virtaama vastaisi viivytyksen jälkeen luonnontilaisen alueen virtaamaa. Laskelmaa purkuvirtaamasta ei esitetä. Selvityksen taulukossa vertailukohtana ei myöskään ole luonnontila vaan nykyinen maanottoalue, jonka valuntakerroin on 0,18. Selvitys esittää viivytystarpeeksi noin 1 100 kuutiometriä, vaikka sen oma mitoitussääntö antaisi 12,5 hehtaarin korttelialueelle noin 1 250 kuutiometriä.

Selvitys ei viittaa Kolmenkulman alueelliseen hulevesijärjestelmään. Kaavaselostuksen selvitysluettelossa mainitussa vuoden 2019 hulevesiselvityksessä kuvataan Kyynijärven rannan läheisyyteen rakennetut kaksi noin 1 000 kuutiometrin viivytysrakennetta, joilla Kyynijärven asemakaava-alueen hulevedet viivytetään ennen purkua Kyynijärveen. Vuoden 2026 selvityksessä ei kerrota, kulkeeko alueelta purkautuva hulevesi näiden rakenteiden kautta vai niiden ohi, eikä sitä, riittääkö niiden kapasiteetti.

3.5 Yhteisvaikutuksia ei ole arvioitu

Kaavan oma Natura-määräys asettaa arviointikriteeriksi vaikutukset yksin tai yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa. Yhteisvaikutusten arviointia ei ole tehty.

Asiaan ovat kiinnittäneet huomiota Turvallisuus- ja kemikaalivirasto 9.6.2025, Pirkanmaan ELY-keskus 13.6.2025, Pirkanmaan liitto 17.4.2026 ja Lupa- ja valvontavirasto 27.4.2026.

Vastineeksi selostukseen on lisätty luettelo muista vireillä olevista kaavahankkeista. Luettelo ei ole arviointi.

3.6 Kaavaratkaisun perusteena olevat selvitykset eivät ole olleet nähtävillä

Kaupungin internet-sivulla nähtävillä olevaan aineistoon kuuluu kolme tiedostoa: kaavakartta 28.5.2026, ehdotuksen selostus sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelma 28.5.2026, ja selostuksen liitteet. Selostuksen liitteet sisältävät asemakaavan seurantalomakkeen ja karttaotteet.

Nähtävillä olevassa aineistossa ei ole yhtäkään selvitystä. Nähtävillä ei ole myöskään sitä Kolmenkulman hulevesiselvitystä vuodelta 2019, johon kaavaselostus itse vetoaa.

Yhdistys on saanut asiakirjapyynnöllä seuraavat asiakirjat: Kolmenkulman hulevesiselvitys 15.2.2019, viranomaistyöneuvottelun muistio 8.6.2026, hulevesiselvitys 24.7.2026, turvallisuusselvitys 29.7.2026 sekä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston vastaus 20.4.2026.

Kaksi selvitystä on päivätty vasta nähtävilläolon alettua. Hulevesiselvitys on päivätty 24.7.2026 ja turvallisuusselvitys 29.7.2026. Nähtävilläolo alkoi 25.6.2026.

Viranomaistyöneuvottelu, jossa tehtävät selvitykset kirjattiin, pidettiin 8.6.2026. Muistion kohdassa 4 tehtäviksi selvityksiksi kirjattiin hulevesiselvitys, vesihuollon yleissuunnitelma ja turvallisuussuunnitelma. Kaavaehdotus on päivätty 28.5.2026 eli ennen tätä neuvottelua.

Vesihuollon yleissuunnitelmaa ei ole nähtävillä olevassa aineistossa eikä yhdistyksen saamissa asiakirjoissa.

Osallisella ei ole ollut nähtävilläolon aikana mahdollisuutta arvioida kaavaratkaisua niiden selvitysten pohjalta, joihin ratkaisu perustuu.

3.7 Vaikutuksia ei ole arvioitu siitä, mitä kaava enimmillään sallii

Asemakaava ei ole lupa yhdelle tietylle hankkeelle. Se on lupa kaikelle sille, mikä mahtuu kaavamääräyksen rajoihin. Vaikutukset tulisi siksi arvioida siitä, mitä määräys enimmillään sallii.

Kaavaehdotuksen määräys sallii alueelle datakeskusrakennuksia, energiahuoltoon liittyviä rakennuksia, jäähdytysratkaisuja sekä varavoimalaitoksia ja niiden vaatimia polttoainevarastoja. Määräys ei rajoita varastoitavan polttoaineen määrää.

Kaupungin tilaaman turvallisuusselvityksen mukaan datakeskusten varavoimapolttoaineen määrät vaihtelevat suomalaisissa hankkeissa noin 300 kuutiometristä useisiin tuhansiin kuutiometreihin (luku 4.1, s. 30). Saman selvityksen mukaan kevyt polttoöljy edellyttää

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kemikaaliturvallisuuslupaa, jos sitä varastoidaan vähintään 1 000 tonnia (luku 4, s. 27).

Kaavaselostuksen vaikutusten arviointi perustuu oletukseen datakeskuksesta, jonka kemikaalimäärät jäävät vähäisiksi. Sitä, mitä määräys enimmillään sallii, ei arvioida.

Turvallisuusselvityksessä todetaan, ettei se sisällä teknisiä mallinnuksia, kuten onnettomuusskenaarioiden leviämis-, lämpösäteily-, paineaalto- tai savumallinnuksia (luku 1.1, s. 3).

Turvallisuusselvityksen johtopäätöksissä arvioidaan sellaisen kaavamerkinnän soveltuvuutta alueelle, joka sallisi merkittävän vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen sijoittamisen. Kaavaehdotuksessa ei ole tällaista merkintää.

Kaavamuutos kasvattaa rakennusoikeutta. Asemakaavan seurantalomakkeen mukaan alueelle saa voimassa olevan kaavan nojalla rakentaa 34 791 kerrosalaneliömetriä. Kaavamuutoksen jälkeen määrä on 74 825 kerrosalaneliömetriä.

Samalla muuttuu se, millä ehdoilla alueelle saa sijoittaa toimintaa. Voimassa olevassa asemakaavassa alue on teollisuusaluetta, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Kaavaehdotuksessa tätä ehtoa ei ole. Lupa- ja valvontavirasto totesi 27.4.2026, että kaavamuutoksen myötä alueelle mahdollistuisi aiemmin ajateltua laajempi kattaus erilaisia toimintoja, joiden sovittaminen yhteen voi olla haastavaa. Kaavaselostuksessa tätä muutosta ei arvioida.

Lausunnossaan 9.6.2025 Tukes suositteli kaavamerkinnäksi T/kem tontille, jolle suunnitellaan sijoitettavaksi laajamittainen kemikaalilaitos. Kaavaehdotuksen merkintä T-10 esiintyy ensimmäisen kerran 28.5.2026 päivätyssä kaavaehdotuksessa.

Kaupungin tilaamassa turvallisuusselvityksessä todetaan, että Tukes on lausunnoissaan todennut, ettei se näe estettä kaavamuutokselle. Tämä toteamus on vuodelta 2025 ja koskee eri tavoitetta.

Tukes osallistui 8.6.2026 pidettyyn viranomaistyöneuvotteluun. Neuvottelusta laadittu muistio ei ole nähtävillä olevassa aineistossa.

Lisäksi 20.4.2026 annettu vastaus on kirjattu tämän kaavan diaarinumerolle NOK/497/05.00.02/2025, mutta siinä puhutaan Juhansuon asemakaavan muutoksesta. Tämän kaavan nimi on Kyynijärvi, korttelit 14 ja 15. Yhdistys pyytää kaupunkia vahvistamaan vastineessaan, koskeeko Tukesin kannanotto tätä kaavaa.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto edellytti 9.6.2025, että vaikutusten arvioinnissa huomioidaan ne sen valvonnassa olevat laitokset, joiden konsultointivyöhyke ulottuu kaavoitettavalle alueelle. Kaupungilta 13.8.2026 saadun tiedon mukaan Pintakäsittely Nokia Oy:n konsultointivyöhyke on 0,5 kilometriä ja turvallisuusselvityslaitokseksi luokitellun Oy Forcit Ab:n 2 kilometriä. Kaupungin tilaaman turvallisuusselvityksen mukaan laitokset sijaitsevat

noin 300 metrin ja noin kahden kilometrin päässä kaava-alueen rajasta. Kaavaselostuksen vaikutusten arvioinnissa konsultointivyöhykkeitä ei käsitellä eikä Forcitia ja sen räjähdevarastoa mainita lainkaan.

4 Yhteenveto

Kaavaehdotus lisää rakennusoikeutta 40 034 kerrosalaneliömetriä ja poistaa suojaviheraluetta 2,27 hehtaaria. Kyynijärvi sijaitsee alueen välittömässä läheisyydessä ja Kaakkurijärvien Natura 2000 -alue noin kahden kilometrin päässä.

Aineistossa ei esitetä luontoselvitystä, meluselvitystä, Natura-vaikutusten arviointia, yhteisvaikutusten arviointia eikä vesihuollon yleissuunnitelmaa. Osa selvityksistä on laadittu vasta nähtävilläolon alettua, eikä niitä ole asetettu nähtäville.

Kaavan vesiensuojelumääräys nimeää Vihnusjärven, vaikka kaupungin omien selvitysten mukaan alueen hulevedet johtuvat Kyynijärveen ja siitä edelleen Kyyniojaan, jossa on erittäin uhanalainen purotaimenkanta. Kyyniojaa ei mainita kaavaselostuksessa.

Näillä perusteilla kaavaehdotus ei yhdistyksen näkemyksen mukaan täytä asemakaavalle asetettuja selvitys- ja sisältövaatimuksia. Yhdistys vaatii, että ehdotusta ei hyväksytä, että puuttuvat selvitykset laaditaan ja että täydennetty ehdotus asetetaan uudelleen nähtäville.

Nokialla 16.8.2026

Suomen luonnonsuojeluliiton Nokian yhdistys ry

Miia Pekkanen

Puheenjohtaja

SLL Nokia

Timo Kervinen

Sihteeri

SLL Nokia